

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 35.240.70 **Únor 2012**

Geografická informace – Pojmové slovníky vzhledů a registry

ČSN
EN ISO 19126
97 9845

idt ISO 19126:2009

Geographic information – Feature concept dictionaries and registers

Information géographique – Dictionnaires de concepts de caractéristiques et registres

Geoinformation – Verzeichnisse und Register für Featurekonzepte

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 19126:2009. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 19126:2009. It was translated by Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto změnou se nahrazuje ČSN EN ISO 19126 (97 9845) z května 2010.

Národní předmluva

Změna proti předchozím normám

Proti předchozí normě dochází ke změně způsobu převzetí EN ISO 19126:2009 do soustavy norem ČSN. Zatímco ČSN EN ISO 19126 (97 9845) z května 2010 převzala EN ISO 19126:2009 schválením k přímému používání jako ČSN, tato změna ji přejímá překladem.

Ústředním předmětem zájmu geoprostorových disciplín jsou jevy reálného světa uvažované v jejich vztahu k poloze na zemském povrchu, které jsou v působnosti technických norem řady ČSN (EN) ISO 19100 reprezentovány geografickou informací mající podobu geografických vzhledů. Ty jsou ve smyslu ČSN ISO 19101 abstrakcí sledovaných jevů.

Geografický vzhled představuje klíčový pojem, který se uplatňuje zásadním způsobem v řadě normativně formulovaných nástrojů ošetření geografické informace, jako je například aplikační schéma (ČSN EN ISO 19109) nebo specifikace datového produktu (ČSN ISO 19131). Proto je důležité, aby byl každý typ geografických vzhledů podroben jednoznačnému a vyčerpávajícímu popisu v pojmových slovnících definovaných touto ČSN EN ISO 19126. Uvedené slovníky jsou přitom s výhodou uchovávány ve formě registrů, které se řídí normou ČSN EN ISO 19135 (dosud jen anglická

verze).

Informace o citovaných dokumentech

ISO/TS 19103 zavedena v ČSN P ISO/TS 19103 (97 9822) Geografická informace – Jazyk konceptuálního schématu

ISO 19110 zavedena v ČSN ISO 19110 (97 9829) Geografická informace – Metodologie katalogizace vzhledů

ISO 19115 zavedena v ČSN ISO 19115 (97 9834) Geografická informace – Metadata

ISO 19135 zavedena v ČSN EN ISO 19135 (97 9854) Geografická informace – Postupy registrace položek

Vypracování normy

Zpracovatel: Ing. Jan Neumann, CSc., IČ 16507916

Technická normalizační komise: TNK 122 Geografická informace/Geomatika

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Alena Krupičková

EVROPSKÁ NORMA EN ISO 19126

EUROPEAN STANDARD

NORME EUROPÉENNE

EUROPÄISCHE NORM Listopad 2009

ICS 35.240.70

**Geografická informace – Pojmové slovníky vzhledů a registry
(ISO 19126:2009)**

Geographic information – Feature concept dictionaries and registers
(ISO 19126:2009)

Information géographique – Dictionnaires de concepts de
caractéristiques et registres
(ISO 19126:2009)

Geoinformation – Verzeichnisse und Register
für Featurekonzepte
(ISO 19126:2009)

Tato evropská norma byla schválena CEN 2009-10-24.

Členové CEN jsou povinni splnit požadavky vnitřních předpisů CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy. Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze vyžádat v Řídicím centru CEN nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN, má stejný status jako oficiální verze.

CEN

**Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization**

Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung
Řídící centrum: Avenue Marnix 17, B-1000 Brusel

© 2009 CEN Veškerá práva pro využití v jakékoli formě a jakýmikoli prostředky Ref. č.
EN ISO 19126:2009 E
jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Španělska, Švédska a Švýcarska.

Obsah

Strana

Předmluva 6

Úvod 7

1 Předmět normy 8

2 Požadavky shody 8

2.1 Úvod 8

2.2 Shoda pro pojmový slovník vzhledů 8

2.3 Shoda pro registry pojmových slovníků vzhledů a/nebo katalogů vzhledů 8

3 Citované dokumenty 8

4 Termíny, definice a zkratky 9

4.1 Termíny a definice 9

4.2 Zkratky 11

5 Pojmy 12

5.1 Úvod 12

5.2 Pojmový slovník vzhledů 12

5.3 Registry 12

5.4 Registr pojmového slovníku vzhledů 13

5.5 Registr pojmového slovníku vzhledů a registry katalogů vzhledů 14

5.6 Vztah ke specifikacím datových produktů a aplikačním schémátům 14

5.7 Implementace komunit 14

5.8	Notace	15
5.9	Balíčky	15
6	Schéma pojmového slovníku vzhledů	16
6.1	Úvod	16
6.2	CD_FeatureConceptDictionary	16
6.3	CD_Scope	18
6.4	CD_Concept	18
6.5	CD_ConceptRelationship	20
6.6	CD_ConceptRelationshipType	20
6.7	CD_FeatureConcept	20
6.8	CD_FeaturePropertyConcept	21
6.9	CD_FeatureAttributeConcept	22
6.10	CD_NominalValueConcept	22
6.11	CD_FeatureAssociationConcept	23
6.12	CD_FeatureRoleConcept	24
6.13	CD_FeatureOperationConcept	24
7	Správa pojmových slovníků vzhledů jako registrů	24
7.1	Úvod	24
7.2	Třída položek pro pojmy vzhledů	25
7.3	Třída položek pro pojmy atributů vzhledů	25
7.4	Třída položek pro pojmy jmenovitých hodnot	25
7.5	Třída položek pro pojmy asociací vzhledů	25
7.6	Třída položek pro pojmy operací vzhledů	26
8	Registr pojmových slovníků vzhledů a katalogů vzhledů	26
8.1	Úvod	26
8.2	HR_FeatureInformationSubregisterDescription	27
8.3	Třídy položek pro dílčí registry informace o vzhledech	28

Příloha A (informativní) Pojmy vzhledů ve slovnících, katalozích a aplikačních schématech 30

Příloha B (normativní) Sestava abstraktních zkoušek 32

Příloha C (normativní) Informace, která má být zahrnuta do návrhů registrace 33

Příloha D (informativní) Příklad implementace schématu pojmového slovníku vzhledů jako registru 36

Příloha E (informativní) Notace UML 38

Bibliografie 42

Předmluva

Tento dokument (EN ISO 19126:2009) vypracovala technická komise ISO/TC 211 *Geografické informace/Geomatika* ve spolupráci s technickou komisí CEN/TC 287 *Geografická informace*, jejíž sekretariát zajišťuje NEN.

Této evropské normě je nutno nejpozději do května 2010 dát status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu, je nutno zrušit nejpozději do května 2010.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN [a/nebo CENELEC] nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Podle vnitřních předpisů CEN/CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Španělska, Švédska a Švýcarska.

Oznámení o schválení

Text mezinárodní normy ISO 19126:2009 byl schválen CEN jako evropská norma EN ISO 19126:2009 bez jakýchkoliv modifikací.

Úvod

Tato mezinárodní norma specifikuje schéma pro pojmové slovníky geografických vzhledů spravované jako registry. Geografické vzhledy jsou dle popisu v ISO 19101 abstrakce jevů reálného světa sdružené s místem vztaženým k zemskému povrchu, o nichž se sbírají, udržují a šíří data.

Pojmový slovník vzhledů stanoví základní definice a související informaci o množině pojmů, které se mohou používat k popisování geografických vzhledů a jež jsou sdíleny napříč více aplikačními oblastmi. Prvky z pojmového slovníku vzhledů lze opakovaně používat jedním nebo více katalogy vzhledů. Katalog vzhledů je často sdružen s konkrétním aplikačním schématem, specifikací produktu a datovou sadou. Poskytuje úplnou textovou specifikaci množiny typů vzhledů a jejich vlastností a vztahů. Pro další pojednání vztahů mezi pojmovými slovníky vzhledů, katalogy vzhledů, aplikačními schémata a specifikacemi produktů viz přílohu A.

ISO 19135 specifikuje postupy registrace položek geografické informace. Položky geografické informace, které mohou být registrovány, jsou prvky tříd objektů specifikovaných v technických normách jako jsou například ty, které vypracovává ISO/TC 211. Tato mezinárodní norma definuje třídy objektů a specifikuje pravidla používaná k zakládání a udržování pojmových slovníků vzhledů jako schémat registrů, která jsou ve shodě s ISO 19135.

ISO 19135 specifikuje strukturu hierarchického registru, v němž hlavní registr obsahuje množinu položek, které popisují dílčí registry. Tato mezinárodní norma specifikuje schéma hierarchického registru, kde jsou dílčími registry pojmové slovníky vzhledů a/nebo katalogy vzhledů. Tato mezinárodní norma specifikuje doprovodné schéma. Výsledný hierarchický registr lze použít jako základ pro harmonizaci a navazování interoperability mezi různými komunitami geografické informace.

Pojmové slovníky vzhledů a katalogy vzhledů udržované jako registry mohou sloužit jako zdroje odkazů pro podobné registry založené jinými komunitami geografické informace jako součást systému křížového odkazování. Křížové odkazování mezi příslušnými položkami v registrech položek geografické informace může být obtížné v případech, kde se struktura registrů mezi komunitami geografické informace liší. Tato mezinárodní norma může posloužit pro různé komunity geografické informace jako vodítko k vývoji slučitelných registrů, které mohou podporovat systém křížového odkazování geografické informace.

Jako příklad implementace této mezinárodní normy je popsán pojmový slovník vzhledů a registr komunity Digital Geographic Information Working Group (DGIWG).

1 Předmět normy

Tato mezinárodní norma specifikuje schéma pro pojmové slovníky vzhledů, jež mají být založeny a spravovány jako registry. Nespecifikuje schémata pro katalogy vzhledů nebo pro správu katalogů vzhledů jako registrů. Protože je však katalog vzhledů často odvozen z pojmových slovníků vzhledů, specifikuje tato mezinárodní norma schéma pro hierarchický registr pojmových slovníků vzhledů a katalogů vzhledů. Tyto registry jsou v souladu s ISO 19135.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.